

De globale kas

Ik kom regelmatig in het buitenland, binnen en buiten Europa. Ander klimaat, andere cultuur. Je kunt er alle soorten kassen en teeltsystemen vinden. Vaak zijn deze kassystemen historisch gegroeid en ontwikkeld op basis van eigen ervaringen. Soms zijn deze als geheel geïmporteerd uit andere landen waar de technologische ontwikkelingen al verder zijn, waaronder Nederland. Je kunt in de huidige tijd “kassen” vinden in de tropen, in de woestijn, in de Himalaya en zelfs op de Zuidpool. Dat komt omdat met een kas de hoogste gewasproductie per oppervlak kan worden gerealiseerd met vaak een hoog rendement. Dat hebben wij nodig bij een groeiende wereldbevolking. Bovendien vermindert een productie dicht bij de markt transport en daarmee CO₂-uitstoot.

Alleen al in het Middellandse Zeegebied staan er 175.000 ha kassen naast 150.000 ha lage tunnels en in China zelfs meer dan 500.000 ha kassen en nog eens 1.5 miljoen ha tunnels. Het areaal kassen wereldwijd groeit sterk, terwijl de 10.000 ha in Nederland nagenoeg constant blijven. En toch is de Nederlandse glastuinbouw overal bekend als toonaangevend. Men kijkt op naar de kwalitatief hoogwaardige producten die geteeld worden en naar onze moderne kasfaciliteiten.

Waarom is de Nederlandse glastuinbouwproductie nog steeds zo succesvol? Het klimaat is in veel andere landen toch veel beter? De productie in andere landen kan toch veel goedkoper dan bij ons? In het buitenland zijn 95% van de kassen gemaakt van plastic, vaak worden maar eenvoudige tunnels gebruikt. Ook arbeid is maar een fractie van de loonkosten in ons land. Hoe komt het dan dat de productie in Nederland voor veel producten nog steeds aantrekkelijk is? Het meest logische antwoord komt van de markt. De supermarkten en consumenten stellen steeds hogere eisen aan de kwaliteit van producten, zonder residuen van pesticiden en ze vragen een levering van deze producten jaar rond. In eenvoudige kassystemen, zonder goed beheersbare teeltoomstandigheden is een kwalitatief goede teelt moeilijk. Onze moderne kassen en het gematigde klimaat in Nederland lijken hier voordelen te bieden. Hier het teeltseizoen redelijk gemakkelijk verlengd worden, in de winter wordt de kas verwarmd en belicht, in de zomer gekoeld. De technologieën zijn er. Verlenging van het teeltseizoen in de zomer in Mediterrane gebieden is nog steeds erg moeilijk. Grote temperatuurverschillen tussen dag en nacht leiden tot extra problemen. Ook is er vaak een tekort aan water en is de ziekte- en plagendruk enorm hoog, waardoor veel wordt gespoten. Er zal dus ruimte blijven voor een hoogwaardige productie in Nederland! In onze hoog technologische kassen halen wij een productie van tot 70 kg/m² tomaat belicht, welke alleen door de Noord-Europese productie nog wordt overtroffen. Zo worden standaard in IJsland 75-85 kg/m² tomaat geproduceerd.

Toch zijn de Nederlandse kassen niet voor andere gebieden binnen en buiten Europa altijd de beste technologische oplossing. Het neerzetten van een Nederlandse moderne kas in andere

landen en klimaten is op lange termijn vaak weinig succesvol. Andere klimaatomstandigheden vragen andere kasontwerpen en aanpassing aan de regionale omstandigheden. Ook mogelijkheden voor investeringen en afzet spelen een rol. Het hoeft daarbij niet altijd high-tech. Keep it simple! Willen wij in de toekomst succesvol Nederlandse technologieën naar het buitenland exporten dan moeten we inspelen op die andere omstandigheden. Er liggen enorme kansen voor de Nederlandse toeleveranciers. Er is voldoende kennis in Nederland, laten wij deze benutten om voor ander landen aangepaste oplossingen te kunnen bieden. Dat vraagt wel een vraaggestuurde aanpak in plaats van verkoop van voor de Nederlandse markt ontwikkelde producten. Dit vraagt ook samenwerking van verschillende leveranciers en verschillende spelers in de keten, om de best mogelijke oplossing te kunnen bieden. Als wij dit niet doen, worden wij op korte termijn ingehaald door andere exporterende landen zoals Israël of Frankrijk.

Een dergelijke benadering is niet alleen één richtingsverkeer. Ook wij kunnen zelf veel leren van de teelt onder extremere klimaatomstandigheden. Dit biedt voor de verdere ontwikkeling van onze eigen systemen, denk aan de semi-gesloten kassen, waardevolle informatie. In semi-gesloten kassen telen wij immers onder andere omstandigheden (hogere temperaturen en meer vocht) dan vroeger gewend. Informatie en ervaring uit andere landen biedt hier een duidelijke meerwaarde. Als wij weten deze informatie zinvol te benutten, draagt dit bij aan het behoud van de koppositie van de Nederlandse glastuinbouw.

Globale groeten,

*Silke Hemming,
Wageningen UR
Glastuinbouw*

